

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2799.

דין ודברים שנטען עוד הרבה שאלות (חוץ מכמה המנויות לעיל במס' 2789 ומס' 2797) בענין המלחמה בהקשר ל"מכת מדינה" של הלכות פועלים.

(א) ישיבה (מתכונת תיכונית לבחורים מחו"ל) שהסתיימה שנה"ל כמה ימים אחרי פרוץ המלחמה, אבל הבחורים אינם יכולים לחזור לביתם בחו"ל כי אין טיסות. וההורים שילמו על כל השנה האם הישיבה חייבת לממן את המחיה עד שתיגמר המלחמה.

(ב) ומה הדין במקרה הנ"ל האם מגיע לצוות הרמי"ם משכורת נוספת על המשך עבודתם, שהרי הם מקבלים משכורות על 12 חודשים שלמים, כולל חודשי החופש. אבל מאידך זה זמן המנוחה שלהם, והם מוכנים לבוא לישיבה כרגיל אבל מגיע להם יותר משכורת.

(ג) מעון שנסגר בהוראת העיריה ורשויות הבטחון (פקע"ר), ומגיע לעובדות שכר חודשי רגיל עד שיחתמו להם על חל"ת. והמנהלת המקומית דורשת מהעובדות להגיע לעבודה ללא הילדים של המעון, רק לסדר דברים שחשובים לה, כגון סגירת שנה או הכנה לשנה הבאה, או ריכוז יצירות ומזכרות ועוד. ולפי החוק אינה יכולה להכריח (אסור לה), ויש עובדות שפוחדות לצאת מביתן ולהגיע עד למעון. והמנהלת מודיעה

שמי שתגיע תקבל משכורת ומי שלא מגיעה תוצא לחל"ת מידי. האם הזכות בידה כמעבדה לעשות זאת.

ד) הורים שלא שלחו ילדה למטפלת שבוע וחצי בגלל המלחמה. חשבו שאי אפשר ולא שאלו המטפלת אם היא מוכנה לטפל כרגיל. שואלים אחרי המלחמה בצוותא עם המטפלת אם לשלם על הימים הללו. ומדובר שהם משלמים בסוף כל חודש ועדיין אינה מוחזקת על הימים הללו. ופירתי בחצי בגלל פועל בטל.

ה) בעלת משפחתון של התמ"ת שרב השכונה הודיע שיש לשלם למשפחתונים חצי, ובעלת המשפחתון החתימה בתחילת שנה שיש חיוב גמור לשלם הכל אפילו במכת מדינה אא"כ יהיה הוראה מפורשת מהתמ"ת אחרת.

ו) משפחתון שמעסיק ריתמיקאית בתשלום חודשי קבוע (שמשתנה לפי מס' הילדים שהיו נוכחים באותו חודש), אבל הימים של הריתמיקה אינם קבועים ממש, וכשיש הכנות למסיבה למשל חנוכה או סוף שנה צוברים יותר ימים ברציפות, ובשבועות אחרים מבטלים שעות נגד זה. וכן יקרה ששבוע אחד יש פעמיים ושבוע אחר בלי שיעור לגמרי. והריתמיקאית סבורה שמגיע לה לפחות חצי מהתשלום החודשי על שבועיים המלחמה, והגנת סבורה שהריתמיקאית תקבל את מלוא השכר החודשי בתנאי שתשלם את הימים החסרים לפני סוף החודש.

אחרי בירור כל הטענות ואין סתירות בין הצדדים הוכרע למעשה::

א) ההורים חייבים לשלם אף שלא סוכם מראש, הרי אפילו האומר לחברו אכול עמי אם לא היה לו מקום אחר בחינם חייב לשלם לו.

ב) הישיבה חייבת לצוות, כי משכורת החופש חובתם לשלם לא בשביל עבודה אלא על העבודה של כל השנה שכבר עבדו.

ג) חיוב המנהלת לעובדות בימים אלו זה מדין מכת מדינה אבל יכולה להפחית מדין פו"ב, והעובדת לא אומרת הא קאימנא, לכן אם ע"י חל"ת ודאי תקבל חצי משכורת, יכולה להוציאן לחל"ת. אבל טרם נקבע מה יהיה שכר העובדים שנעדרים

בתקופה זו ואם ביטו"ל ישלם להם וכמה. לכן גם אם תבצע הוצאה לחל"ת נשארתי חייבת עד סכום של חצי.

(ד) כמבואר חייבים חצי.

(ה) אין אחרי חתימה כלום. אא"כ יורה המרא דאתרא בהוראה מפורשת "שגם מי שחתם כך וכך פטור כך וכך". והם קבלוהו עליהו.

(ו) אם אפשרי להשלים ימי אותה עבודה בימים אחרים באותו חודש וכך היו רגילים בחודשים אחרים, אין זה מכת מדינה מה שלא עבדו בימי המלחמה. וצריכה להשלים, או יכולים להפחית משכרה מה שלא עבדה.